

Årsmøte Jordvernforeningen
30. september 2020
Rådgiver Karl-Otto Mauland

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

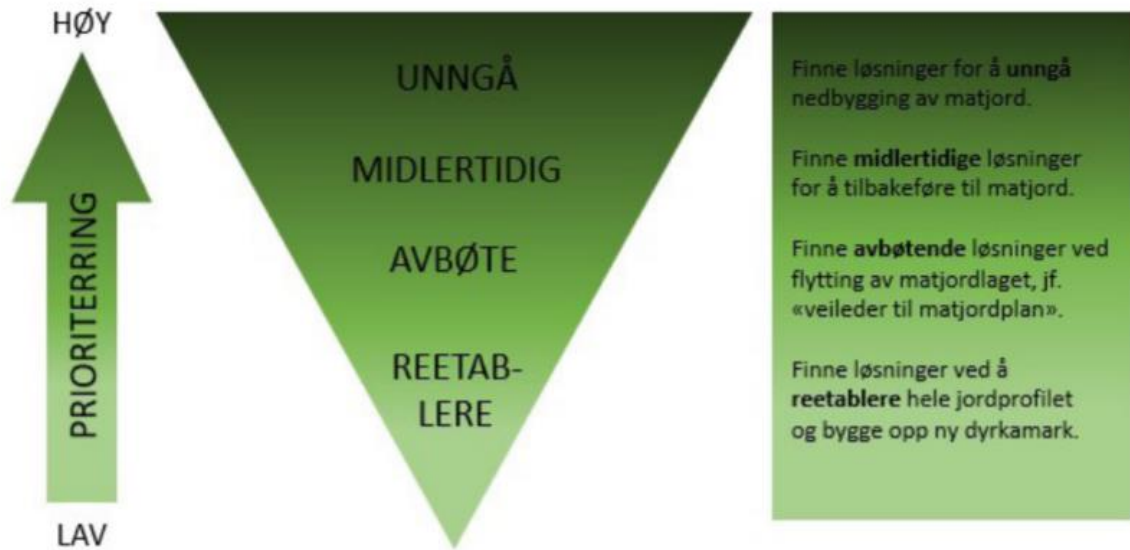
Regional planlegging, klima og miljø

(Oppdragsbrev fra LMD)

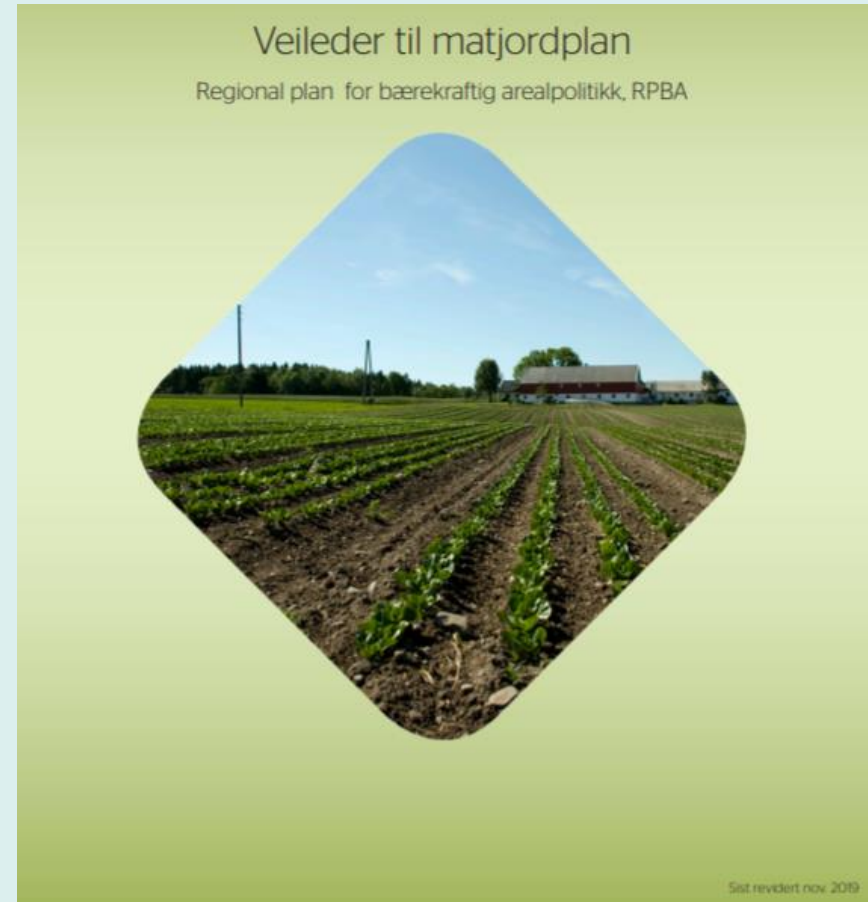
Tallene viser en vesentlig nedgang i nedbygging av dyrka jord de siste årene. Det er imidlertid fortsatt behov for å ha stor oppmerksomhet på jordvern, jf. regjeringens arbeid med å følge opp jordvernstrategien og jordvernmålet som Stortinget har vedtatt.

Fylkeskommunene har i den sammenheng en viktig rolle for at vi skal klare å bevare matjord og sørge for økt matproduksjon i årene framover, særlig gjennom arbeidet med regionale areal- og transportplaner.

Jordvern

Matjordplan

**Veileder for matjordplan er revidert –
hva måtte justeres?**

Endringer i veilederen

Forslag til formulering av bestemmelse i kommuneplanens arealdel jf. pbl. § 11-9 nr. 8:

GJENBRUK AV MATJORD

I alle typer plan- og byggesaker som tillater formålsendring eller omdisponering av dyrka eller dyrkbar mark, skal det kreves matjordplan som sikrer at matjordlaget brukes til oppfyllingsområder for nytt matjordareal, nydyrking eller forbedring av annen dyrka eller dyrkbar mark til matproduksjon.

Forslag til matjordplan skal følge med som del av høringsgrunnlaget ved offentlig ettersyn av reguleringsplan.

Det må utarbeides bestemmelser som sikrer at matjorda ivaretas i henhold til matjordplanen.

Endringer i veilederen

Forslag til formulering på fellesbestemmelse i reguleringsplaner:

GJENBRUK AV MATJORD

Matjorda skal ivaretas i henhold til matjordplanen datert..

Forslag til formulering på rekkefølgebestemmelse i reguleringsplaner:

MATJORD

Matjord skal ikke flyttes før igangsettingstillatelse er gitt for tiltak på dyrka mark i et planområde. Når igangsettingstillatelse er gitt, skal matjorda ivaretas i henhold til matjordplanen datert... Mattilsynet og kommunens landbruksforvaltning skal varsles og godkjenne flyttingen. Det skal meldes ifra ved oppstart av flytting, og ved gjennomført flytting. Kvittering for mottatt matjord skal fremvises byggesaksavdelingen.

Endringer i veilederen

Forslag til formulering på fellesbestemmelser i områdeplaner som ikke har utarbeidet matjordplan og krever ytterligere regulering:

GJENBRUK AV MATJORD

I alle typer plan- og byggesaker som tillater formålsendring eller omdisponering av dyrka eller dyrkbar mark, skal det kreves matjordplan som sikrer at matjordlaget skal brukes til oppfyllingsområder for nytt matjordareal, nydyrking eller forbedring av annen dyrka eller dyrkbar mark til matproduksjon.

Forslag til matjordplan skal følge med som del av høringsgrunnlaget ved offentlig ettersyn av reguleringsplan.

Det må utarbeides bestemmelser som sikrer at matjorda ivaretas i henhold til matjordplanen.

Byggesaker

I byggesaker som omfatter arealer med dyrka og dyrkbar mark hvor overordnede planer ikke inneholder matjordplan, skal det settes vilkår om utarbeiding og godkjenning av matjord før igangsettingstillatelse kan gis. Det må settes krav til gjennomføring.

Anbefalinger til dialog og rutiner

Ved behandling av plan- og byggesaker som inneholder en mulig formålsendring og/eller om-disponering av matjord, anbefales følgende dialog og rutiner:

Kommunens ansvar:

- Kravet om utarbeiding av matjordplan må formidles tidligst mulig i planprosessen.
- Krav om matjordplan bør være et av punktene på sjekklisten til kommunenes oppstartsmøte/ eller forhåndskonferanse med tiltakshavere/forslagstillere.
- Det bør vurderes om den lokale landbruksforvaltningen skal stille på forhåndskonferansen.
- Rutiner må tilpasses den enkelte kommunes rutiner for behandling av reguleringsplaner.
- Den enkelte kommune bør beskrive og vedta rutiner som innføres administrativt i kommunene som en følge av at matjordplankravet vedtas.
- Ferdig utarbeidet matjordplan skal foreligge før kommunen sender reguleringsplanen til 1. gangs behandling.
- Kommunens landbruksforvaltning skal godkjenne matjordplanen.
- Gjennomføringen av matjordplanen skal sikres i bestemmelsene til reguleringsplanen og i tilhørende utbyggingsavtale, se forslag.

Tiltakshavers ansvar:

- Det er tiltakshavers ansvar å utarbeide matjordplanen.
- Tiltakshaver må benytte seg av jordbruksfaglig/agronomisk fagkompetanse i forbindelse med utarbeidelse av matjordplanen. Kompetansen skal beskrives.
- Det er tiltakshavers ansvar å følge opp at matjordplanen følges.
- Ved behov for endringer i matjordplanen må dette meldes inn til landbruksforvaltningen i kommunen og godkjennes på forhånd. Kommunen kan føre tilsyn med jordflyttingen og stoppe arbeidet dersom det oppdages forhold som ikke er i tråd med matjordplanen.

Merk:

Matjordplan kan utløse krav til saksbehandling etter annet lovverk, for eksempel kulturminne-vern og forurensing, og omfattes ikke av denne veilederen.

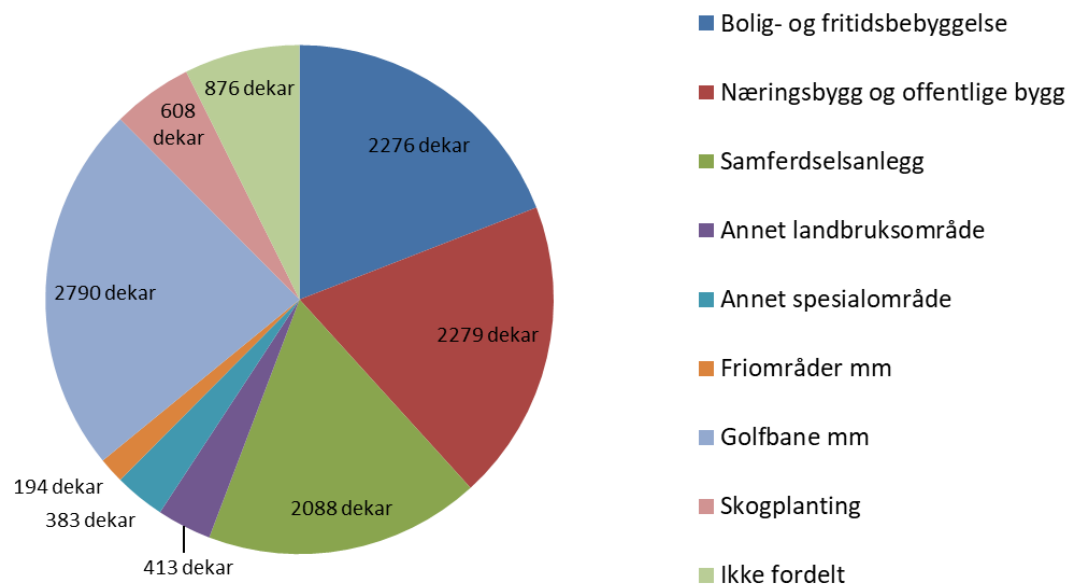

**Er vi nå sikre på at jordflyttingen
blir ivaretatt i arealplanene?**

**Svaret er både ja og nei, men var det det dere
lurte på?**

Omdisponering av matjord

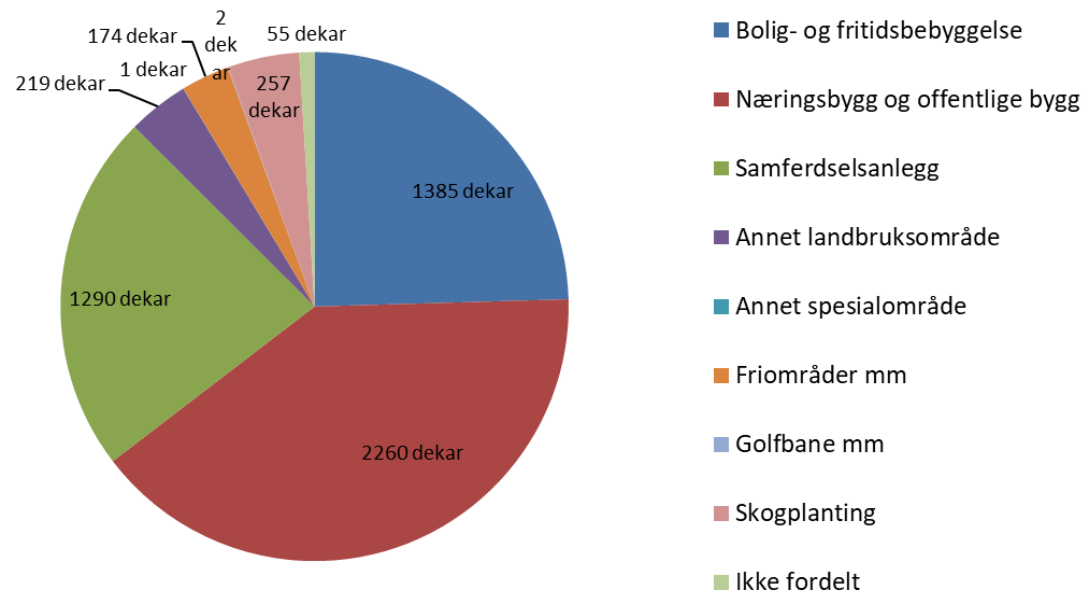
Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord 2000 -2010

Kilde: SSB KOSTRA fra 2005, Fylkesmannen før 2005. (Omdisponering ved enkeltvedtak etter jordloven og regulering etter plan- bygningsloven.)

Totalt 11907, av dette 5040 dyrka mark

Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord 2010 -2019

Kilde: SSB KOSTRA fra 2005, Fylkesmannen før 2005. (Omdisponering ved enkeltvedtak etter jordloven og regulering etter plan- bygningsloven.)

Totalt 5642, av dette 2469 dyrka mark

Vestfold og Telemark

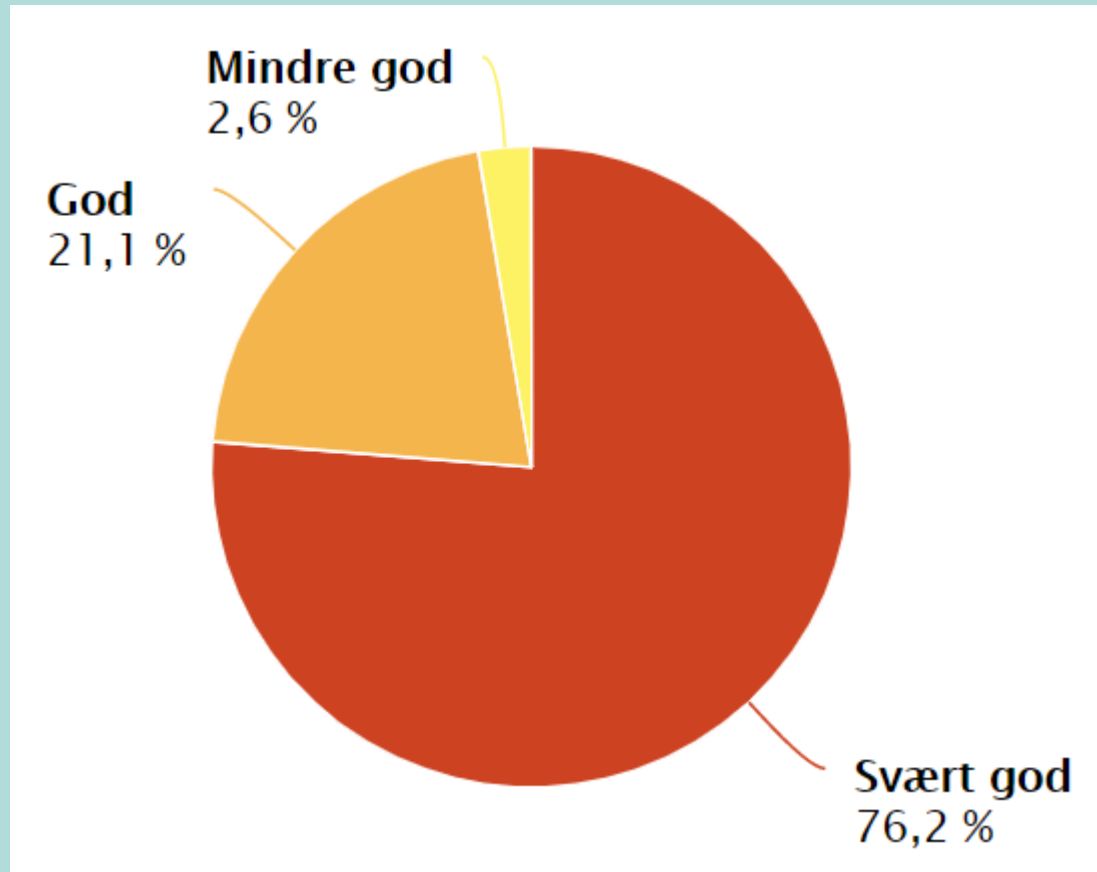
FYLKESKOMMUNE

Takk for meg

Rådgiver Karl-Otto Mauland

30. september 2020

Jordkvaliteten i fylket vårt

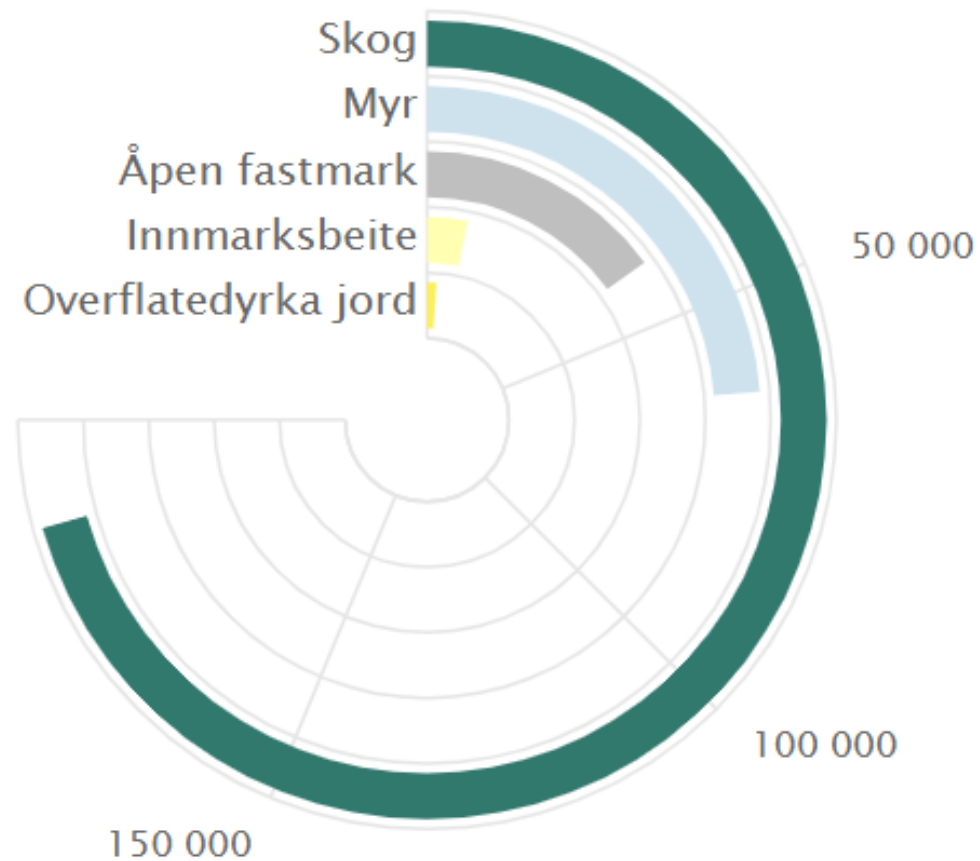

Jordkvalitet	Dekar	%
Svært god	410 370	76,2
God	113 639	21,1
Mindre god	14 229	2,6
Total sum	538 238	100,0

Kilde: Jordkvalitet, 2020, NIBIO

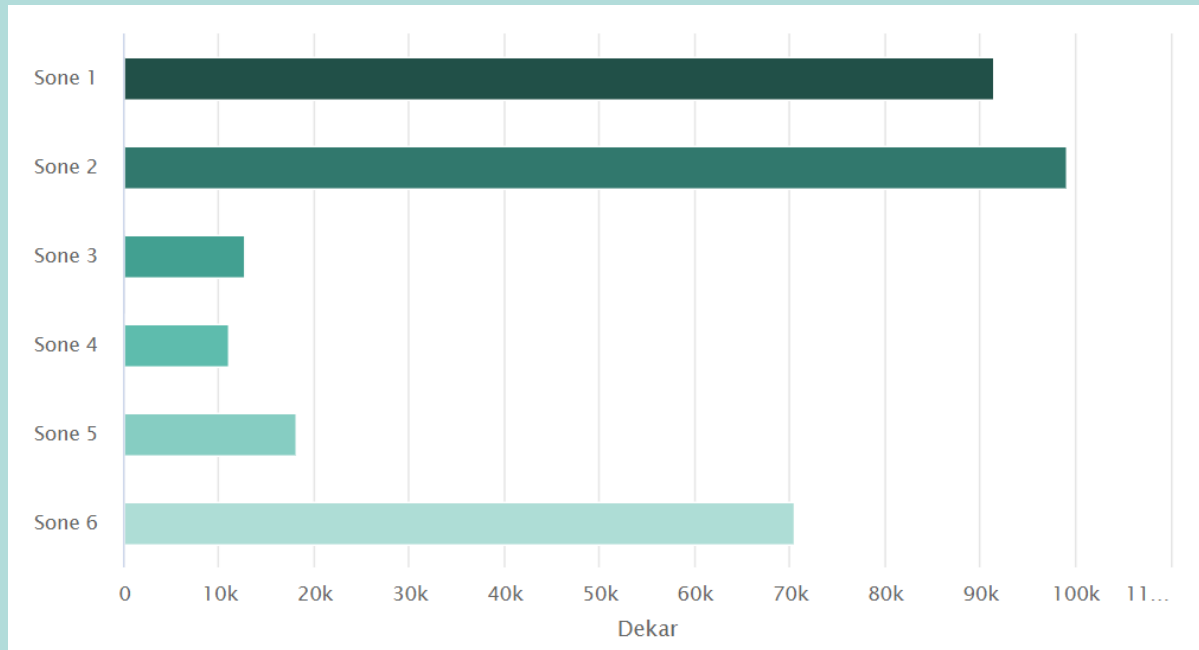
Dyrkbar jord

Dyrkbar jord fordelt på arealtyper	Dekar	%
Overflatedyrka jord	2 923	1,0
Innmarksbeite	8 617	2,8
Skog	188 383	62,2
Åpen fastmark	40 090	13,2
Myr	63 093	20,8
Sum	303 106	100,0

Kilde: Dyrkbar jord, årsversjon 2019, NIBIO

Dyrkbar jord fordelt på klimasoner

Dyrkbar jord fordelt på klimasoner

Sone	Dekar	%
1 Godt egnet for matkorndyrking	91 570	30,2
2 Marginal for matkorndyrking	99 075	32,7
3 Godt egnet for fôrkorndyrking	12 764	4,2
4 Marginal for fôrkorndyrking	11 093	3,7
5 Godt egnet for grovfôrdyrking	18 108	6,0
6 Marginal for grovfôrdyrking	70 509	23,3
Total dyrkbar jord	303 119	100,0

Kilde: Dyrkbar jord, årsversjon 2019, NIBIO